

Onsdagen den 13 april 2016

P8_TA(2016)0121

Genomförande och översyn av EU-strategin för Centralasien**Europaparlamentets resolution av den 13 april 2016 om genomförande och översyn av EU-strategin för Centralasien (2015/2220(INI))**

(2018/C 058/13)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av den fjärde lägesrapporten av den 13 januari 2015 om genomförandet av EU-strategin för Centralasien, som antogs 2007,
- med beaktande av rådets slutsatser om EU:s strategi för Centralasien såsom dessa antogs av rådet (utrikes frågor) den 22 juni 2015,
- med beaktande av de utfästelser som tillkännagavs vid ministermötet EU–Centralasien i Bryssel den 20 november 2013,
- med beaktande av den gemensamma kommunikén från den femte högnivåkonferensen om energi- och vattensamarbete mellan EU och Centralasien, som hölls i Milano den 12–13 oktober 2015,
- med beaktande av resultaten från OSSE:s möte för genomförande av den mänskliga dimensionen, som hölls i Warszawa från den 21 september till den 2 oktober 2015,
- med beaktande av Istanbulprocessen om regional säkerhet och regionalt samarbete för ett säkert och stabilt Afghanistan, som inleddes i Turkiet 2011, samt ministerkonferensen "Heart of Asia", som hölls i Kabul den 14 juni 2012 för dess genomförande,
- med beaktande av utrikesutskottet stöd till och positiva bedömning av EU:s nyligen utnämnda särskilda representant för Centralasien, Peter Burian, vid dess utfrågning den 1 juni 2015,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om regionen, särskilt av den 20 februari 2008 om en EU-strategi för Centralasien ⁽¹⁾ och av den 15 december 2011 om hur genomförandet av EU:s strategi för Centralasien framskrider ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 29 april 2015 om revisionsrättens särskilda rapporter i samband med ansvarsfriheten för kommissionen för 2013 ⁽³⁾, särskilt del II av revisionsrättens särskilda rapport nr 13/2013 EU:s utvecklingsbistånd till Centralasien,
- med beaktande av sin resolution av den 29 april 2015 där iakttagelser utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2013, avsnitt III – kommissionen och genomförandeorgan ⁽⁴⁾, särskilt punkt 240 i detta,
- med beaktande av sin resolution av den 12 juni 2012 om inledandet av ett energipolitiskt samarbete med partner utanför våra gränser: En strategisk metod för en trygg, hållbar och konkurrenskraftig energiförsörjning ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ EUT C 184 E, 6.8.2009, s. 49.

⁽²⁾ EUT C 168 E, 14.6.2013, s. 91.

⁽³⁾ EUT L 255, 30.9.2015, s. 68.

⁽⁴⁾ EUT L 255, 30.9.2015, s. 27.

⁽⁵⁾ EUT C 332 E, 15.11.2013, s. 28.

Onsdagen den 13 april 2016

- med beaktande av sin resolution av den 22 november 2012 om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikens roll vid klimatstyrda kriser och naturkatastrofer ⁽¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 13 mars 2014 om EU:s prioriteringar inför det 25:e mötet i FN:s råd för mänskliga rättigheter ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 13 december 2012 om översynen av EU:s strategi för mänskliga rättigheter ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 13 december 2012 om årsrapporten om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2011 och Europeiska unionens politik på området ⁽⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 17 juni 2010 om Europeiska unionens politik till förmån för människorättsförsvarare ⁽⁵⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 8 september 2015 om mänskliga rättigheter och teknik: effekterna för de mänskliga rättigheterna i tredjeländer av system för intrång och övervakning ⁽⁶⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 11 december 2012 om en strategi för digital frihet i EU:s utrikespolitik ⁽⁷⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 11 november 2010 om stärkandet av OSSE: en roll för EU ⁽⁸⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 22 november 2012 med Europaparlamentets rekommendationer till rådet, kommissionen och Europeiska utrikesjämbudet om förhandlingarna om det nya utvidgade partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan EU och Kazakstan ⁽⁹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 15 mars 2012 om Kazakstan ⁽¹⁰⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 18 april 2013 om situationen för de mänskliga rättigheterna i Kazakstan ⁽¹¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 15 januari 2015 om Kirgizistan: lag mot homosexuell propaganda ⁽¹²⁾,
- med beaktande av sin ståndpunkt av den 22 oktober 2013 om rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av Europaparlamentets och rådets beslut om makroekonomiskt bistånd till Kirgizistan ⁽¹³⁾,

⁽¹⁾ EUT C 419, 16.12.2015, s. 153.

⁽²⁾ Antagna texter, P7_TA(2014)0252.

⁽³⁾ EUT C 434, 23.12.2015, s. 111.

⁽⁴⁾ EUT C 434, 23.12.2015, s. 87.

⁽⁵⁾ EUT C 236 E, 12.8.2011, s. 69.

⁽⁶⁾ Antagna texter, P8_TA(2015)0288.

⁽⁷⁾ EUT C 434, 23.12.2015, s. 24.

⁽⁸⁾ EUT C 74 E, 13.3.2012, s. 12.

⁽⁹⁾ EUT C 419, 16.12.2015, s. 159.

⁽¹⁰⁾ EUT C 251 E, 31.8.2013, s. 93.

⁽¹¹⁾ EUT C 45, 5.2.2016, s. 85.

⁽¹²⁾ Antagna texter, P8_TA(2015)0008.

⁽¹³⁾ Antagna texter, P7_TA(2013)0426.

Onsdagen den 13 april 2016

- med beaktande av sin resolution av den 8 juli 2010 om situationen i Kirgizistan ⁽¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 6 maj 2010 om situationen i Kirgizistan ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 17 september 2009 om ingående av ett avtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Tadzjikistan, å andra sidan ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 23 oktober 2014 om mänskliga rättigheter i Uzbekistan ⁽⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 15 december 2011 om förslaget till rådets beslut om ingående av ett protokoll till avtalet om partnerskap och samarbete som upprättar ett partnerskap mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Uzbekistan, å andra sidan, vilket utvidgar bestämmelserna i partnerskaps- och samarbetsavtalet till att omfatta bilateral handel med textilprodukter, med hänsyn till att det bilaterala avtalet om handel med textilprodukter löper ut ⁽⁵⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 14 mars 2013 om förbindelserna mellan EU och Kina ⁽⁶⁾,
- med beaktande av EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2015–2019, som antogs av rådet den 20 juli 2015,
- med beaktande av EU:s riktlinjer om mänskliga rättigheter vad gäller yttrandefrihet online och offline, vilka antogs av rådet (utrikes frågor) den 12 maj 2014,
- med beaktande av FN:s generalförsamlings förklaring A/RES/53/144 om de rättigheter och skyldigheter som samhällets medborgare, grupper och organisationer har att främja och skydda allmänt erkända mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, mer känd som förklaringen om människorättsförsvarare,
- med beaktande av de pågående översynerna av EU:s globala strategi för utrikes- och säkerhetspolitiken och av den europeiska grannskapspolitiken,
- med beaktande av artikel 21 i EU-fördraget,
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor och yttrandena från utskottet för utveckling, utskottet för internationell handel och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män (A8-0051/2016), och av följande skäl:
 - A. EU-strategin för Centralasien antogs mot bakgrund av regionens växande betydelse och EU:s ökade engagemang i det närliggande Afghanistan, utvidgningen av den europeiska grannskapspolitiken till den kaspiska regionen, det fortlöpande EU-stödet till reform och modernisering av postsovjettiska samhällen samt EU:s intressen av en trygg energiförsörjning. Det finns också säkerhetshot och säkerhetsutmaningar som kräver större samarbete mellan Centralasien och EU samt mellan dess medlemsstater. Strategin har genomförts under nästan åtta år.
 - B. Trots sin gemensamma historia utgör Centralasien en heterogen region med en mångfald av etniska grupper och konfessioner. Bristen på ömsesidigt förtroende och den bestående spänningen kring användningen och delandet av naturresurser har hittills motverkat ett verkligt regionalt samarbete.

⁽¹⁾ EUT C 351 E, 2.12.2011, s. 92.

⁽²⁾ EUT C 81 E, 15.3.2011, s. 80.

⁽³⁾ EUT C 224 E, 19.8.2010, s. 12.

⁽⁴⁾ Antagna texter, P8_TA(2014)0040.

⁽⁵⁾ EUT C 168 E, 14.6.2013, s. 195.

⁽⁶⁾ EUT C 36, 29.1.2016, s. 126.

Onsdagen den 13 april 2016

- C. Respekt för demokratin, rättsstaten och de mänskliga rättigheterna är en förutsättning för ett fördjupat samarbete mellan EU och de fem länderna i Centralasien på områden av ömsesidigt intresse, såsom framgår av själva innebörden av begreppet "partnerskap" i enlighet med partnerskaps- och samarbetsavtalen. Den övergripande situationen för demokrati och mänskliga rättigheter i regionen förblir i varierande grad negativ och oroande.
- D. Allvarliga brister i fråga om rättsstaten och respekten för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna lägger hinder i vägen för de centralasiatiska ländernas möjligheter till hållbar utveckling och god samhällsstyrning, till skada för deras samhällen.
- E. Genom handels- och energikontakter stärks förbindelserna mellan EU och Centralasien, och gemensamma värden såsom rättsstaten, god samhällsstyrning och respekten för de mänskliga rättigheterna främjas. Det allmänna preferenssystemet syftar till diversifiering av de centralasiatiska ekonomierna.
- F. Vissa medlemsstater har utvecklat och fördjupat bilaterala förbindelser med vissa länder i Centralasien. EU behöver en sammanhållen och konsekvent strategi gentemot regionen, så att man undviker överlappningar och inte sänder ut motstridiga och förvirrande signaler.
- G. EU:s utvecklingsbistånd till Centralasien, huvudsakligen inom ramen för finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete, har utökats till en miljard euro för 2014–2020, det vill säga med 56 procent jämfört med programperioden 2007–2013.
- H. Det europeiska instrumentet för demokrati och mänskliga rättigheter (EIDMR) utgör ett viktigt finansieringsverktyg för stöd till organisationer i det civila samhället och demokratisering.
- I. Regionen har i allt högre grad konfronterats med religiös fanatism, som yttrar sig i stöd för IS/Daish, al-Qaida i Afghanistan och Hizb ut-Tahrir, och ett stort antal människor har rest därifrån för att ansluta sig till IS/Daish i Syrien och Irak.
- J. Regionen utgör en viktig transitväg för narkotika från Afghanistan till Ryssland, och vissa lokala klaner ägnar sig åt denna lukrativa handel som ger dem möjlighet att få ett stort politiskt inflytande genom korrupcion och intressekonflikter.
- K. Utbildning har en viktig roll att spela för att främja en stabil, säker och hållbar utveckling i regionen.
- L. I juni 2015 upprepade utrikesrådet sitt åtagande att främja kvinnors rättigheter och drog slutsatsen att kvinnors egenmakt i regionen är en väsentlig beståndsdel för långtidsstabilitet och god samhällsstyrning.
- M. Länderna i Centralasien måste förbättra det rättsliga och administrativa regelverket för sin asylpolitik, och regionala samråd, såsom Almatyprocessen under samordning av UNHCR och IOM, kan bidra till detta.
- N. Effekterna på Centralasien av den globala uppvärmningen är fortfarande till stor del okända, men det är redan nu tydligt att de kommer att förvärra vattenförsörjningsproblemen i lågländerna ännu mer.
- O. Ryssland och Kina har starka band till och stort inflytande i regionen, men det finns fortfarande ett stort utrymme för EU att öka sina insatser i och sitt samarbete med länder i Centralasien.

Onsdagen den 13 april 2016

- P. Det finns olika regionala samarbeten, såsom Organisationen för det kollektiva säkerhetsavtalet, Shanghai Cooperation Organisation och Eurasiska ekonomiska unionen (EAEU), som har flera centralasiatiska länder som medlemmar och som domineras av Ryssland och/eller Kina.
- Q. Regionen har integrerats genom initiativet "Ett bälte, en väg", och särskilt den nya sidenvägens ekonomiska bälte, varigenom dess strategiska betydelse har ökat.
- R. Regionen Centralasien omfattar de centralasiatiska republikerna i före detta Sovjetunionen, men står också under betydligt inflytande från Ryssland, Kina, Mongoliet, Iran och Afghanistan.

Allmänna bestämmelser om EU:s åtaganden

1. Europaparlamentet betonar EU:s starka strategiska, politiska och ekonomiska intresse av att stärka sina bi- och multilaterala förbindelser med alla de centralasiatiska länderna på grundval av gemensamma värderingar, såsom anges i de befintliga partnerskaps- och samarbetsavtalen mellan EU och Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan och Uzbekistan samt i avtalet med Turkmenistan, som visserligen ännu inte trätt i kraft.
2. Europaparlamentet upprepar att EU har ett starkt intresse av Centralasien som en välmående, fredlig, demokratisk, stabil och inkluderande samt ekonomiskt och miljömässigt hållbar region, såsom anges i strategin från 2007.
3. Europaparlamentet påpekar att det strategiska förhållningssätt som hittills intagits för att strukturera förbindelserna med de centralasiatiska länderna endast i begränsad omfattning har visat sig vara hållbart och framgångsrikt. De ekonomiska förbindelserna mellan EU och mälländerna för strategin för Centralasien har inte stärkts på något relevant sätt. Det eftersträlvade främjandet av regionalt samarbete och integration för de centralasiatiska länderna genom utbyte av erfarenheter och överföring av normer från EU:s sida har stagnerat.
4. Europaparlamentet anser att några avsevärda framsteg på de områden som anges i denna resolution ännu inte har uppnåtts, men hoppas att de berörda parterna, alltså såväl EU och dess medlemsstater som de fem centralasiatiska länderna, kommer att göra kraftfulla insatser för att uppnå de syften och mål som fastställts i de officiella handlingar och avtal som utgör den rättsliga grunden för unionens bilaterala och multilaterala förbindelser med Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan respektive Uzbekistan.
5. Europaparlamentet välkomnar den översyn av EU-strategin för Centralasien som utfördes av utrikestjänsten, kommissionen och rådet 2015. Parlamentet anser dock att prioriteringarna och målen bör avpassas mer specifikt efter de centralasiatiska partnerländernas intressen, krav och ramvillkor, med hänsyn till de skillnader som finns mellan länderna i regionen och de unika särdragen hos vart och ett av dem, och därför bör definieras exaktare genom individuella, skraddarsyddna handlingsplaner för länderna och åtföljas av riktmärken och indikatorer med en rimlig tidsram för slutförande, så att dessa handlingsplaner så snart som möjligt kan anpassas på ett mer flexibelt sätt till ramvillkoren i regionen.
6. Europaparlamentet instämmer i att den strategi som antogs 2007 och de långsiktiga prioriterade områden som anges i denna (respekt för de mänskliga rättigheterna och rättsstaten, god samhällsstyrning och demokratisering, ungdoms- och utbildningsfrågor, ekonomisk utveckling, handel och investeringar, energi och transport, miljömässig hållbarhet och vatten, gemensamma säkerhetsshot och säkerhetsutmaningar samt interkulturell dialog) fortfarande är relevanta och nödvändiga för ett konkret europeiskt engagemang i regionen, i linje med målen i EU-strategin. Parlamentet välkomnar emellertid det mer målinriktade synsättet i översynen av strategin.
7. Europaparlamentet konstaterar med tillfredsställelse att översynen av strategin är relativt ambitiös. Parlamentet instämmer i rådets bedömning att regionen är strategiskt viktig och samtycker därför till att stärka det praktiska samarbetet kring politiska, diplomatiska och handelsrelaterade förbindelser och att stödja en verklig demokratisk övergång. I detta sammanhang välkomnar parlamentet ökningen på 56 procent av och den mer specifika inriktningen för EU:s utvecklingsbistånd till regionen för perioden 2014–2020 jämfört med den föregående perioden.

Onsdagen den 13 april 2016

8. Europaparlamentet välkomnar det faktum att översynen diskuterades vid ministermötet EU–Centralasien, som hölls den 21 december 2015 i Astana. Parlamentet stöder anordnandet av ett toppmöte mellan EU och Centralasien för att främja EU:s mål i regionen och ta itu med problem och samarbetsfrågor.
9. Europaparlamentet delar uppfattningen att en differentierad strategi, villkorad och baserad på incitament, bör tillämpas i syfte att uppnå bättre resultat både bilateralt och regionalt. Parlamentet anser att regionala program, såsom program för gränsförvaltning, för bekämpning av narkotika och olaglig handel samt för transport och energi, bör skraddarsys så att de når ut till de berörda parterna, inbegripet länder i den vidare regionen såsom Afghanistan, Iran, Mongoliet och Azerbajdzjan.
10. Europaparlamentet uppmanar EU att samarbeta mer intensivt på ad hoc-basis med de centralasiatiska länder som önskar gå längre än EU-strategin för Centralasien.
11. Europaparlamentet betonar att ett ökat regionalt samarbete skulle förbättra den ekonomiska och säkerhetsmässiga situationen i regionen. Mot bakgrund av att de interregionala förbindelserna är svaga i Centralasien uppmanar parlamentet utrikestjänsten och kommissionen att utveckla projekt som skulle främja ett sådant samarbete för de länder som är intresserade av att stärka dessa förbindelser.
12. Europaparlamentet understryker att utbetalningen av EU-medel tydligt bör grundas på incitament och prestationer, med utgångspunkt i resultat i förhållande till ett antal riktmärken som ska fastställas för varje land utifrån mätbara framsteg med avseende på i synnerhet områdena demokratisering, förebyggande och bekämpning av korruption, fria och rättvisa val, mänskliga rättigheter, upphörande av narkotikasmuggling, respekt för arbetsrättsliga regler, goda styrelseformer, rättsstaten, utveckling, människors säkerhet och goda grannförbindelser.
13. Europaparlamentet instämmer i att konkret och konstruktivt engagemang och antagandet av demokratiska reformer och statliga program kan betraktas som bidragande indikationer på resultat inom många områden. Parlamentet uppmanar emellertid kommissionen och utrikestjänsten att grunda sina bedömningar på fakta som fastställts på plats.
14. Europaparlamentet upprepar behovet av en större politisk synlighet för EU i den centralasiatiska regionen. EU och dess medlemsstater uppmanas kraftfullt att tala med en röst, utan bilaterala förhandlingar som ofta försvagar krav på mänskliga rättigheter, och att främja utrikespolitikens samstämdhet och samordning i regionen samt tillsammans med medlemsstaterna införa gemensam programplanering för bistånd och projekt i syfte att uppnå fullt genomslag och synergier. Parlamentet uppmanar rådet/utrikestjänsten/kommissionen att anta en konkret handlingsplan med mätbara riktmärken utifrån vilka det går att på ett korrekt sätt bedöma de framsteg som görs i framtiden. Parlamentet välkomnar närmare engagemang och delaktighet från medlemsstaternas sida i fråga om genomförandet av strategin.
15. Europaparlamentet välkomnar återinrättandet av EU:s särskilda representant för Centralasien efter ett årslångt uppehåll, och förväntar sig att den nyutnämnda representanten på ett betydelsefullt sätt kommer att bidra till genomförandet av strategin för och att utforma förbindelserna med de centralasiatiska länderna genom att säkerställa samstämdhet mellan unionens yttre åtgärder i regionen och kommunicera EU:s ståndpunkter till de politiska ledarna och samhällena i Centralasien.
16. Europaparlamentet kräver att EU:s särskilda representant riktar in sig på att stärka demokratin, rättsstaten, god samhällsstyrning samt respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna, genom att främja regionalt samarbete och underlätta dialog och fredlig lösning av olösta tvister och utveckla kontakter med inte bara regeringar och parlament utan också med det civila samhället och medierna, för att därigenom bidra till förebyggande av konflikter och främjande av regional säkerhet samt sund förvaltning av miljön och hantering av klimatförändringar, i synnerhet beträffande vatten och kolväteurresurser. Parlamentet ber EU:s särskilda representant att rapportera muntligen och skriftligen till parlamentet om större utmaningar, i enlighet med artikel 36 i fördraget om Europeiska unionen och den särskilda representantens mandat.
17. Europaparlamentet kräver att utrikestjänsten, kommissionen och EU:s särskilda representant gör EU:s närvaro mer framträdande i Centralasien och ser till att EU:s synlighet ökar gentemot befolkningen, det civila samhället, lokala medier, näringslivet och universitetsmiljöer. Utrikestjänsten uppmanas kraftfullt att balansera den tysta diplomatin med ökad offentlig diplomati.

Onsdagen den 13 april 2016

18. Europaparlamentet kräver att utrikestjänsten regelbundet tillhandahåller analyser avseende Centralasien, med beaktande av regionens olikartade närområde, inbegripet frågor som berör integration av Afghanistan och Iran, och erbjuder en övergripande strategi beträffande Kaspiska havet.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa synergier, konsekvens och samstämdhet mellan de åtgärder som vidtas av sådana internationella organisationer som OSSE, FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå (UNODC), FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) och Internationella organisationen för migration (IOM) samt mellan EU:s olika externa finansieringsinstrument som används i regionen, såsom finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete, instrumentet som bidrar till stabilitet och fred, EIDMR och partnerskapsinstrumentet, liksom att öka samordningen med EBRD och EIB.

20. Europaparlamentet uppmanar EU att samarbeta med USA:s stöd- och utvecklingsprojekt på områdena miljö, utbildning och klimatpolitik i syfte att förbättra genomslagskraften och gemensamt nå ut till en bredare publik.

21. Europaparlamentet efterlyser ett närmare samarbete mellan EU och OSSE avseende Centralasien, särskilt på områdena mänskliga rättigheter, demokratisering och säkerhet, med målet att i lämpliga fall förena och komplettera varandras insatser i regionen.

22. Europaparlamentet uppmanar EU:s delegationer i Centralasien att med största möjliga effekt använda sin potential till att bidra till genomförandet av EU:s strategi, i synnerhet avseende stöd till och deltagande från det civila samhället.

23. Europaparlamentet stöder fortsatt interparlamentariskt samarbete och framhåller betydelsen av sin ständiga delegation för förbindelserna med regionen för att övervaka genomförandet av partnerskaps- och samarbetsavtal med regionens länder.

Demokratisering, mänskliga rättigheter och rättsstaten

24. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen rådet, utrikestjänsten och kommissionen att fästa stor vikt vid och aktivt engagera sig i främjandet och stärkandet av demokratin, verkställandet av medborgerliga, politiska och mänskliga rättigheter, inbegripet de sociala rättigheter som fastställs i FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, samt upprättandet av rättsstaten och god samhällsstyrning och administrativ verksamhet i de centralasiatiska länderna, och därigenom lägga grunden för säkerhet och stabilitet, för öppna samhällen i länderna i fråga och därmed för delande av bästa praxis för att hantera externa och interna politiska, säkerhetsmässiga och ekonomiska påtryckningar och utmaningar.

25. Europaparlamentet betonar att respekten för mänskliga rättigheter och demokrati måste stå i centrum för EU:s strategi i förhållande till räckvidden för samarbetet enligt partnerskaps- och samarbetsavtalen, vilket medför tillämpning av klausulen om mänskliga rättigheter och demokrati. Parlamentet beklagar att de rättsliga skyldigheterna i partnerskaps- och samarbetsavtalen att upprätthålla demokrati och rättsstaten inte har fullgjorts korrekt, med undantag för vissa framsteg som gjorts i Kirgizistan.

26. Europaparlamentet beklagar att den allmänna respekten för demokratiska normer, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter ännu inte har nått en acceptabel nivå. Parlamentet beklagar att situationen för de mänskliga rättigheterna överlag fortfarande är oroande, men understryker ändå att en begränsad positiv utveckling har skett i vissa länder i regionen, bland annat lagstiftningsreformer, ökade ansträngningar för att förhindra tortyr samt åtgärder för utrotande av barnarbete och tvångsarbete.

27. Europaparlamentet framhåller rättsstatsplattformens mervärde och ytterligare potential. Denna plattform samordnas av Tyskland och Frankrike med aktivt stöd från Finland och Lettland, genom anordnande av flera arrangemang som rör författnings- och förvaltningsrätt och utbildning av domare. Parlamentet uppmanar andra medlemsstater att ta på sig en mer proaktiv roll i detta avseende. Parlamentet insisterar emellertid på att plattformen kan förbättras så att den omfattar faktisk demokratisering och frågor avseende mänskliga rättigheter. Parlamentet efterlyser fullt deltagande från och närmare samarbete med det civila samhället i förhållande till denna plattform. Parlamentet uppmanar EU och medlemsstaternas ambassader att stödja genuint oberoende icke-statliga partner.

Onsdagen den 13 april 2016

28. Europaparlamentet uppmärksammar de avvikelser som finns mellan antagandet av lagar och deras praktiska genomförande, vilket leder till en felaktig bedömning av framsteg. Parlamentet uppmanar eftertryckligen utrikestjänsten/kommissionen att utvärdera framsteg på grundval av verkliga praktiska resultat snarare än på bedömningar som bygger på lagstiftning och utfästelser.
29. Europaparlamentet rekommenderar EU att skraddarsy sin politik för mänskliga rättigheter och sina externa finansieringsinstrument bättre, där en konsekvent långsiktig demokratisk reform bör vara ledstjärnan.
30. Europaparlamentet fördömer starkt de fortsatta förföljelserna av människorättsförsvarare, oppositionspolitiker och journalister i Turkmenistan, Uzbekistan, Tadzjikistan, Kazakstan och Kirgizistan, och uppmanar utrikestjänsten att ingripa med alla till buds stående medel för att snabbt agera till deras försvar.
31. Europaparlamentet fördömer förföljelsen av vissa företrädare för oppositionen i exil från vissa centralasiatiska regimers sida, inbegripet mord och missbruk av utlämningsförfaranden via Interpol. Medlemsstaterna uppmanas kraftfullt att ge dem bättre skydd och att låta bli att utvisa dem, i linje med principen om non-refoulement, i enlighet med vilken det är förbjudet att lämna ut ett verkligt offer för förföljelse till den som utövar förföljelsen.
32. Europaparlamentet uppmanar i detta sammanhang eftertryckligen utrikestjänsten att rättframt fördöma de repressiva åtgärder som vidtagits av centralasiatiska regimer under förevändning av att skydda den allmänna ordningen, samtidigt som man erkänner legitima farhågor gällande säkerheten.
33. Europaparlamentet uppmanar rådet, utrikestjänsten och kommissionen att under den fortsatta utformningen av förbindelserna kräva att de centralasiatiska parterna ratificerar Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen så snart som möjligt och godkänner och genomför återstående grundläggande normer och andra regler från ILO.
34. Europaparlamentet inser säkerhetsriskerna i samband med återvändande utländska stridande som har stridit tillsammans med Daish, men uttrycker sin djupa oro över den ökande tendensen mot skärpt kontroll över det civila samhället och oppositionspartier under förevändningen att bevara säkerhet och stabilitet – vilket parlamentet under alla förhållanden inte anser vara ett lämpligt svar på detta hot – bland annat genom tvivelaktiga beskyllningar om terroristverksamhet eller vaga anklagelser om uppvigling till socialt hat, antagandet av lagar om "utländska agenter", som stigmatiserar och begränsar verksamheten för legitima icke-statliga organisationer som tar emot utländsk finansiering, samt den ökade användningen av teknik för övervakning, censur och filtrering. Parlamentet påminner partnerländerna om att en fullt ut fungerande demokrati måste respektera yttrandefrihet och mediemångfald. Parlamentet betonar i detta sammanhang att undertryckandet av yttrandefriheten inte på något sätt bidrar till att bevara den inre stabiliteten. Parlamentet betonar att de relevanta EU-verktygen, såsom genomförandet av regelbundna seminarier med allmänheten och det ökade utbytet, bör bidra till att stärka allmänhetens ställning, och att många av de berörda folkgrupperna i dag är mer benägna att förlita sig på förhållanden mellan grupper och klaner eller nätverk som kontrolleras av den styrande eliten.
35. Europaparlamentet uppmanar länderna i regionen att inte betrakta internationella, icke-statliga organisationers närvaro som ett hot, utan som en berikning av samhället, och att ge dem fullständigt tillträde till fängelser för att förbättra insynen i de straffrättsliga påföljderna, i synnerhet när det gäller samarbetet med alla FN-organ och den internationella rödakorsrörelsen.
36. Europaparlamentet är bekymrat över den ökande mängden lagar i länderna i regionen som begränsar mediernas frihet, yttrandefriheten samt mötes- och föreningsfriheten och riktas mot finansiering till det civila samhället (lagar om "utländska agenter") och hbt-personer (lagar mot "hbt-propaganda"). Parlamentet anser att EU bland sina prioriteringar, förutom nämnda friheter, också bör inkludera religions- och trosfriheten samt kvinnors, minoriteters och barns rättigheter.
37. Europaparlamentet uppmanar myndigheterna att göra ytterligare ansträngningar för att skydda etniska och religiösa minoriteter och hbt-personer i centralasiatiska samhällen, få ett slut på diskrimineringen mot dem och verkställa utsatta personers rättigheter, särskilt vad gäller personer med funktionsnedsättning.

Onsdagen den 13 april 2016

38. Europaparlamentet påminner om att skydd och främjande av barns rättigheter tillhör EU:s viktigaste mål, och uppmanar myndigheterna att stödja genomförandet av dessa i enlighet med internationell rätt och internationella normer, i synnerhet FN:s konvention om barnets rättigheter.

39. Europaparlamentet välkomnar inrättandet av människorättsdialoger med alla de fem länderna i Centralasien. Parlamentet påpekar dock bristen på insyn i processen, och uppmanar vice ordföranden/den höga representanten att se över rollen, uppdraget och målsättningarna för samt uppföljningen av människorättsdialogerna med länderna i regionen och i synnerhet involvera alla berörda parter, inbegripet islamiska reformistiska politiska rörelser som motsätter sig extremism, och införa systematiska mekanismer för övervakning av de mänskliga rättigheterna, liksom alternativa planer för att förbättra dessa mekanismers effektivitet om de skulle uppvisa allvarliga brister. Parlamentet konstaterar att människorättsdialogerna är viktiga verktyg för EU:s engagemang i de centralasiatiska länderna, genom att de gör det möjligt att genomföra smarta strategier, och därför bör användas på lämpligt sätt. Parlamentet begär att dessa dialoger ska ingå i ett övergripande engagemang för mänskliga rättigheter i regionen. Parlamentet efterlyser i detta avseende att frågor om mänskliga rättigheter tas upp och framförs på alla nivåer, också på statschefs- och regeringschefs nivå. EU uppmanas kraftfullt att ta upp enskilda konkreta fall samstämmt och offentligt.

40. Europaparlamentet betonar betydelsen av mekanismen för allmänna återkommande utvärderingar inom FN:s råd för mänskliga rättigheter för att praktiskt genomföra skydd för de mänskliga rättigheterna, demokratiseringsprocessen och rättsstaten i Turkmenistan, Uzbekistan, Tadzjikistan, Kazakstan och Kirgizistan.

41. Europaparlamentet påminner de centralasiatiska regeringarna om deras åtaganden inom ramen för OSSE:s mänskliga dimension.

42. Europaparlamentet välkomnar de uttalanden från FN:s generalsekreterare, Ban Ki-moon, där han varnade för ett krympande demokratiskt utrymme under sitt besök i regionen i juli 2015.

43. Europaparlamentet konstaterar att det praktiskt taget saknas samordning mellan EU:s och USA:s åtgärder i Centralasien. Parlamentet uppmanar till upprättandet av fler praktiska samarbetskontakter. Parlamentet anser att gemensamt agerande kan vara till nytta, framför allt på områden som människors säkerhet och främjande av mänskliga rättigheter.

Kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

44. Europaparlamentet erkänner att Uzbekistan, Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan och Turkmenistan står inför olika utmaningar i främjandet av de mänskliga rättigheterna, men det finns gemensamma utmaningar för regionen när det gäller att lyfta fram och främja kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrågor.

45. Trots att alla fem centralasiatiska länder ratificerat FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor konstaterar Europaparlamentet att det fortfarande råder en patriarkal och mansdominerad kultur i länderna, att det fortfarande finns stora brister i jämställdheten mellan kvinnor och män på många områden – bland annat när det gäller tillgång till högre utbildning, delar av arbetsmarknaden samt rättsskydd och lagstadgade rättigheter – och att våldet mot kvinnor fortfarande är utbrett i många delar av Centralasien och tar sig många former, såsom våld i hemmet, brudrov, människohandel, tidiga äktenskap och fysiska övergrepp. Parlamentet uppmanar de fem länderna att tillämpa konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor fullt ut. Parlamentet utrepar att EU:s stöd måste omfatta specifika åtgärder för att få bort diskrimineringen av kvinnor.

46. Europaparlamentet konstaterar att kvinnor spelar en stor och avgörande roll inom jordbruksproduktion och lantbruk i alla de centralasiatiska länderna, då i genomsnitt 58 procent av de anställda i jordbrukssektorn är kvinnor ⁽¹⁾. Alla de centralasiatiska länderna uppmanas att uppmantra anställning av kvinnor och kvinnligt företagande, särskilt på landsbygden. Parlamentet vill att flickors och kvinnors ekonomiska och sociala rättigheter och makt över sina liv ska främjas och bevakas som en nyckelprioritering för EU:s förbindelser med regionen.

⁽¹⁾ Världsbankens statistik 2012.

Onsdagen den 13 april 2016

47. Europaparlamentet erkänner de steg som tagits av enskilda centralasiatiska länder för att förbättra jämställdheten, såsom de ändringar av artiklarna 154 och 155 i Kirgizistans strafflag som trädde i kraft i februari 2014 och skärpte straffet för den vida utövade seden brudrov. Parlamentet konstaterar dock att skyddet av kvinnors rättigheter och främjandet av jämställdhet runt om i regionen fortfarande innebär en utmaning. Kommissionen uppmanas att stödja de centralasiatiska länderna ytterligare i utarbetandet av deras agendor för kvinnors rättigheter, i syfte att utveckla och uppnå jämställdhet och garantera att alla, även de mest utsatta samhällsmedborgarna, kan åtnjuta sina mänskliga rättigheter fullt ut.

48. Europaparlamentet välkomnar Kazakstans jämställdhetsstrategi med dess 45 politiska, sociala och ekonomiska åtgärder. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja de centralasiatiska länderna ytterligare i utarbetandet av deras agendor för kvinnors rättigheter, och efterlyser en mer verkningfull tillämpning av denna strategi. Parlamentet beklagar bristen på kvinnliga företrädare i Kazakstans offentliga beslutsfattande organ, trots att en kvot på 30 procent enligt lagen krävs i politiska institutioner.

49. Europaparlamentet uppmanar utrikestjänsten att, inom översynen av sin strategi för Centralasien och i linje med sina prioriteringar för 2016–2020 och de framsteg som redan gjorts av centralasiatiska länder, upprätta en övergripande handlingsplan för jämställdhet med konkreta åtgärder för att förbättra kvinnors rättigheter och levnadsförhållanden. Alla de centralasiatiska länderna bör uppmanas att anta lagstiftning som uttryckligen förbjuder alla former av våld och diskriminering mot kvinnor, däribland sexuella, fysiska, psykiska och ekonomiska övergrepp som hindrar dem från att arbeta eller få tillgång till bankkonton, kreditkort eller transporter, bland andra isolerande taktiker. Parlamentet påpekar att ekonomisk trygghet är den viktigaste indikatorn för huruvida ett offer för våld i hemmet kommer att frigöra sig och undgå framtida övergrepp eller inte. De centralasiatiska länderna uppmanas att behandla våld mot kvinnor som ett brott, att ordentligt utreda alla rapporterade fall och att genomföra åtgärder som garanterar skydd, stöd och tillgång till rättvisa för offren, tillsammans med mekanismer som säkerställer efterlevnad av lagen. Parlamentet noterar att äktenskapsförmedlingar är en förhållandevis betydelsefull industri i Centralasien, och vill att länderna i regionen överväger reglering av dessa förmedlingar för att på bästa sätt skydda utsatta kvinnor från exploatering. Parlamentet uppmanar de centralasiatiska länderna att anordna utbildningskampanjer om rätten att leva fritt från våld, liksom initiativ för att öka medvetenheten i hela samhället, särskilt bland religiösa ledare, om det absoluta kravet att båda parter måste ge sitt samtycke till ingående av äktenskap.

50. Europaparlamentet konstaterar att det finns ett glapp mellan lag och verklighet och att vissa länder har en lagstiftning som garanterar lika rättigheter när det gäller fördelning av tillgångar, trots att det fortfarande finns en diskriminering som gynnar manliga arvtagare. Parlamentet är oroat över att avsaknaden av laglig registrering av äktenskap i Tadzjikistan gör att kvinnor hamnar i en särskilt utsatt position efter en skilsmässa, eftersom OSSE:s undersökningar visar att 80 procent av kvinnorna i skilsmässofallen på grund av detta nekas rättigheter avseende tillgångar och underhåll till barnen.

51. Europaparlamentet uppmanar EU att stödja organisationer i det civila samhället som arbetar för att försvara mänskliga rättigheter och främja jämställdhet i de centralasiatiska länderna och att aktivt samarbeta med internationella organisationer som verkar på jämställdhetsområdet, till exempel ILO, OECD och FN, i syfte att skapa synergier som kan öka kvinnors makt över sina liv.

52. Europaparlamentet konstaterar att kvinnorna är svagt representerade på ministerposterna, med 15 procent av ministerposterna i Kirgizistan respektive 5,7 procent i Turkmenistan för 2015⁽¹⁾. Parlamentet uppmanar de centralasiatiska länderna och kommissionen att fokusera också på kvinnors medverkan i beslutsfattandet, i synnerhet i den politiska sfären, och rekommenderar införandet av ett kvotsystem för att främja kvinnors deltagande, först och främst som kandidater.

53. Europaparlamentet uppmanar de centralasiatiska länderna att främja jämställd tillgång till informations- och kommunikationsteknik för att säkerställa kvinnors potential att stimulera tillväxt i lokala och globala ekonomier.

⁽¹⁾ Världsbankens statistik för femårsperioden 2011–2015.

Onsdagen den 13 april 2016

54. Europaparlamentet rekommenderar att de som arbetar inom rättsväsendet görs medvetna om och utbildas i jämställdhetsfrågor, och betonar att personer som begår könsrelaterade våldsbrott måste straffas.

55. Europaparlamentet betonar behovet att anordna fortbildningskurser om våld mot kvinnor och människohandel för personal inom brottsbekämpande myndigheter, åklagare och personal inom rättsväsendet, och att inrätta lättillgängliga centrum och jourhem som erbjuder offren psykologiskt och rättsligt stöd.

56. Europaparlamentet betonar vikten av att ge tillräcklig finansiering till de institutioner och organ som ansvarar för att genomföra jämställdhetspolitiken och garantera självständighet och finansiering åt civilsamhällesorganisationer som arbetar för kvinnors rättigheter.

Utbildning och ungdomar – utbyten mellan människor

57. Europaparlamentet betonar att utbildning utgör ett av de nyckelområden på vilka EU bör rikta in sina långsiktiga insatser i Centralasien. Parlamentet anser att utbildning är en avgörande grundpelare för integration och en faktor som möjliggör demokratisk, ekonomisk och social utveckling för alla länder i Centralasien. Parlamentet stöder det arbete som utbildningsplattformen för Centralasien uttrar genom utbildningsprogram och institutionella program som tillhandahåller tekniskt stöd och dialog genom seminarier (t.ex. i Bisjkek 2014). I detta avseende välkomnar parlamentet Lettlands initiativ att anordna det första ministermötet EU–Centralasien om utbildning samt Lettlands och Polens åtagande att leda det regionala programmet för utbildning, efter en långdragen och nedslående ovilja från somliga medlemsstater att göra detta. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att aktivt bidra till genomförandet av de respektive mål som framfördes under det lettiska ordförandeskapet första halvåret 2015. Parlamentet ser investering i inkluderande utbildning av god kvalitet som det bästa sättet att gradvis förbättra den socioekonomiska situationen i regionen.

58. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta itu med de brister som upptäckts i utbildningsplattformen för Centralasien, såsom orättvis tillgång till utbildning, problem med kompetensflykt samt bristfällig utbildning för missgynnade och utsatta grupper, såsom flickor, barn med funktionsnedsättningar och barn som tillhör minoriteter.

59. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen EU att ägna mer uppmärksamhet åt att främja högkvalitativ utbildning bland ungdomar i de centralasiatiska länderna, med tanke på de positiva effekterna i fråga om social integration, social sammanhållning och stabilitet, och att bygga upp hållbara demokratiska samhällen som den bästa formen av förebyggande av våldsbejakande extremism och radikalisering bland unga i regionen. Parlamentet betraktar detta som en prioritet på grund av den demografiska utmaningen med "ungdomspuckeln", eller barn som är 14 år eller yngre och som utgör 25–35 procent av befolkningen. Parlamentet anser att det bör läggas större uppmärksamhet vid gränsöverskridande projekt för interkulturell försoning och utveckling i Ferghanadalen.

60. Europaparlamentet välkomnar det ökande antalet elever på grundskole- och gymnasienivå, och anser att det är viktigt att fortsätta på den inslagna vägen. Parlamentet gläds över att nästan lika många flickor som pojkar fullföljer sin grundskole- och gymnasieutbildning. Parlamentet betonar vikten av kvinnors tillgång till yrkesutbildning och universitetsstudier, särskilt i Uzbekistan och Tadzjikistan, där stora skillnader kvarstår mellan det antal kvinnor och män som deltar i högre studier.

61. Europaparlamentet påpekar betydelsen av att kvinnor får tillträde till yrkes- och universitetsutbildning, inklusive ett ökat deltagande inom områden som vetenskap och teknik. EU:s särskilda representant uppmanas eftertryckligen att uppmuntra incitament på detta område. EU bör intensifiera sina insatser på detta område, till exempel genom att anordna fortbildningskurser för lärare och tillhandahålla läromedel. Parlamentet efterlyser åtgärder för att modernisera den offentliga utbildningssektorn, främja internationella akademiska utbyten och ge kvinnor möjlighet att medverka på lika villkor. Utbildningsprogram i jämställdhetsfrågor bör utarbetas för dem som arbetar med utbildning.

62. Europaparlamentet anser att EU:s positiva roll i regionen bör främjas genom utbildning och kontakter mellan människor. Europaparlamentet påminner om vikten av EU:s internationella utbytesprogram, såsom Erasmus +, Erasmus Mundus och Erasmus Tempus, i syfte att främja positiv rörlighet och interkulturell dialog mellan EU och Centralasien och ge

Onsdagen den 13 april 2016

möjlighet till självbestämmande för studerande som omfattas av programmen, så att de båda kulturerna förs närmare varandra. Parlamentet lovordar det faktum att EU har avsatt 115 miljoner euro av sin budget för programmet för utbildningssamarbete inom Erasmus+ i regionen. Parlamentet uppmanar alla berörda parter, såväl på EU-nivå som i medlemsstaterna, att utvärdera och förstärka de befintliga mekanismerna inom studie- och stipendieprogrammen och utbytena för unga yrkesverksamma mellan EU och den centralasiatiska regionen, särskilt i teknik och tillämpad forskning.

63. Europaparlamentet välkomnar det faktum att alla de fem centralasiatiska länderna har följt Bolognaprocessen på nära håll och genomfört många nationella reformer på senare år.

64. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att främja deltagande av centralasiatiska vetenskapsmän, institut och företag i samarbetsinriktade forsknings- och innovationsprojekt som finansieras inom ramen för Horisont 2020-programmet.

Ekonomisk integration, handel och hållbar utveckling

65. Europaparlamentet noterar de gemensamma särdragen, som kan härledas till äldre historiska skeenden, bland annat Sidenvägen, kolonialiseringen av turkfolken och islams ankomst. De fem länderna i regionen befinner sig i olika utvecklingskedor: Kazakstan håller på att utvecklas till en nyckelaktör i regionen, och EU:s förbindelser med landet utvecklas stadigt. Kirgizistan och Tadzjikistan är mycket fattigare, men länderna är relativt öppna och präglas av en viss delaktighet från det civila samhällets sida. EU:s relation till Uzbekistan utvecklas också, men Turkmenistan är fortfarande det mest slutna landet i regionen och saknar i praktiken ett oberoende civilt samhälle.

66. Europaparlamentet påpekar att det också finns stora skillnader i regionen, inte minst när det gäller tillgången på naturresurser, såsom fossila bränslen och åkermark. Den ojämna tillgången på resurser är i viss mån en förklaring till skillnaderna i de berörda ländernas aktuella nivåer i fråga om mänsklig och ekonomisk utveckling. Parlamentet framhåller att det är viktigt att ta hänsyn till å ena sidan de kulturella skillnaderna i regionen och å andra sidan det ömsesidiga beroendet mellan länderna.

67. Europaparlamentet medger möjligheten till en positiv effekt av en ny stimulans till ekonomiskt samarbete mellan EU och Centralasien avseende modernisering och demokratisering i regionen.

68. Europaparlamentet anser att den ekonomiska diversifieringen av regionen ger ett mervärde i form av regional utveckling, stabilitet och säkerhet, med samtidigt beaktande av en balans mellan sociala, ekonomiska och miljörelaterade faktorer. Det är mycket viktigt att det sker en modernisering och utveckling av det inhemska transportsystemet och energiinfrastrukturen så att man uppnår hållbarhet, särskilt i landsbygdsområdena, och att man förbättrar tillgången till höghastighetsinternet och underlättar en utveckling av förbindelserna mellan de olika regionerna. Parlamentet anser att miljösanering och hållbar utveckling bör ha lika hög prioritet när det gäller regionens utveckling, och betonar att handel är av stor betydelse i arbetet med att främja dessa båda områden. Parlamentet ställer sig bakom ett ökat EU-stöd till resursförvaltning i de centralasiatiska länderna och uppmanar gränsöverskridande samarbete mellan länderna emellan.

69. Europaparlamentet är oroat över bristen på socioekonomisk utveckling, som är avstannad och ojämn, bristen på statlig öppenhet och den därpå följande korruptionen, dålig samhällsstyrning, svaga institutionella ramar, bristen på respekt för rättsstaten och lågt deltagande av det civila samhället, vilket uppmanar till klientelism och förvärrar problemen med korruption och bristande statlig effektivitet.

70. Europaparlamentet understryker den växande betydelsen av handelsförbindelser mellan EU och Centralasien, där EU numera är den främsta handelspartnern i regionen. Parlamentet betonar behovet att EU ytterligare utökar handels- och investeringsförbindelserna med de centralasiatiska länderna. Parlamentet framhåller i detta avseende att de centralasiatiska länderna behöver stärka sina insatser mot korruption och främja ett stabilt klimat för att kunna locka till sig utländska investeringar.

Onsdagen den 13 april 2016

71. Europaparlamentet anser att de ekonomiska och handelsrelaterade förbindelserna med länderna i Centralasien måste utvecklas hand i hand med, och aldrig på bekostnad av, rättsstaten, demokratin, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Parlamentet påpekar i detta sammanhang vikten av att aktivera bestämmelserna i de relevanta klausulerna i de handelsavtal som har ingåtts med EU, om den andra avtalsparten bryter mot de mänskliga rättigheterna.

72. Europaparlamentet framhåller att inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling utgör en av strategins centrala prioriteringar. Parlamentet betonar att de centralasiatiska länderna behöver främja en aktiv politik för att minska fattigdom och bekämpa social utslagning. Parlamentet noterar de starkt negativa effekterna för regionen av Rysslands och Kinas ekonomiska inbromsning samt de pågående geopolitiska spänningarna och konflikten i Ukraina. Parlamentet understryker i detta avseende att de negativa ekonomiska tendenserna till följd av sjunkande råvarupriser, rubelns devalvering och minskande penningförsändelser från migranter i Ryssland, av vilka många nu återvänder hem på grund av arbetslöshet, ställer regionen inför allvarliga socioekonomiska utmaningar. Mot denna bakgrund väntas tillväxttakten i regionen efter 2014 bli ungefär hälften av genomsnittet för de föregående tio åren.

73. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utveckla program för att främja återintegrering i samhället och sysselsättning för dem som återvänder från utlandet och en starkare dialog om migration och rörlighet.

74. Europaparlamentet understryker att det behövs en EU-strategi för Centralasien som inte bygger på geostrategiska intressen, utan som är utformad för att utveckla ett deltagarbaserat och demokratiskt samhälle som präglas av föreningsfrihet för fackföreningar och ett aktivt civilt samhälle samt för att främja jämställdhet och kvinnors egenmakt, särskilt på landsbygden.

75. Trots de senaste årens snabba ekonomiska tillväxt brottas regionen med höga fattigdomsnivåer, stora inkomstskillnader och minskad förväntad livslängd, särskilt på landsbygden, där 80–90 procent av befolkningen bor. Europaparlamentet framhåller att privatiseringsprocessen under den ekonomiska övergången i hög grad har inneburit att bergsområdena hamnat på efterkälken. Kvinnorna i de regionerna är särskilt hårt drabbade, eftersom många män flyttar till städerna på jakt efter jobb och lämnar kvinnorna med hela ansvaret för jordbruks- och familjearbetet.

76. Europaparlamentet framhåller betydelsen av att se till att strategin blir förenlig med de globala åtagandena, framför allt agendan för hållbar utveckling till 2030 såsom denna antogs den 25 september 2015 vid FN:s toppmöte om hållbar utveckling.

77. Europaparlamentet uppmanar till integrering av målen för hållbar utveckling i EU:s agenda för utveckling i regionen. Parlamentet upprepar att inbegripandet av målen för hållbar utveckling kommer att leda till en mer omfattande hållbar utveckling i den centralasiatiska regionen.

78. Europaparlamentet framhåller vikten av att EU utnyttjar möjligheten till utvecklings-samarbete för att främja respekten för de mänskliga rättigheterna och uppnå målen för hållbar utveckling, så att man ökar handeln och investeringarna i alla länder i regionen och stärker arbetsmarknadens parters roll och delaktighet i det civila samhället.

79. Europaparlamentet anser att utvecklingsbistånd bör betalas ut endast i länder som visar ett verkligt engagemang för att minska fattigdomen, för jämlika och hållbara socioekonomiska framsteg och för att respektera de mänskliga rättigheterna, och att dessa länder måste visa att de bedriver en effektiv politik mot korruption och gör det möjligt för EU att övervaka genomförandet av de motsvarande insatserna. Parlamentet ifrågasätter i detta avseende den logiska grunden och kostnadseffektiviteten för biståndet till Turkmenistan och Uzbekistan. Parlamentet begär att politiken ses över om förbättringar skulle inträffa, och uppmanar vice ordföranden/den höga representanten att bidra till att främja framsteg på detta område. Parlamentet beklagar att den omfattande korruptionen och ineffektiva byråkratin gör att upptagningskapaciteten för biståndet är mycket låg och att dess positiva effekter är mycket begränsade.

Onsdagen den 13 april 2016

80. Europaparlamentet noterar att den aktuella översynen avsiktligt kopplades bort från den programplanering för 2014–2020 avseende finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete för Centralasien som slutfördes 2014 i syfte att undvika eventuell förvirring eller dubblering, utan att förlora samstämmigheten i fråga om EU:s insatser i regionen.

81. Europaparlamentet kräver en inriktning av utvecklingsbiståndet på landsbygdsutveckling och hållbart jordbruk, i synnerhet för att åstadkomma avväjning från monokulturer såsom bomullsodling.

82. Europaparlamentet uppmanar EU att övervaka effektiviteten avseende sitt tekniska och finansiella bistånd till reformen av den offentliga sektorn i länderna i Centralasien.

83. Europaparlamentet vill att EU:s utvecklingspolitik ska samordnas med medlemsstaternas verksamhet i regionen. Parlamentet efterlyser ett närmare utvecklingspolitiskt samarbete med USA inom ramen för vårt partnerskap för hållbar utveckling. Även Kina och Ryssland bör vara en del av samarbetet för att utveckla den centralasiatiska regionen.

84. Europaparlamentet beaktar Kinas beslutsamhet i regionen och landets skiftande roll från extern handelspartner till medlare i fråga om regional ekonomisk styrning, inklusive att tillhandahålla regionen kollektiva nyttigheter.

85. Europaparlamentet anser att synergier mellan Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) och Kinas initiativ "Ett bälte, en väg" kommer att bli ett viktigt redskap för att åstadkomma ekonomisk och social utveckling i regionen.

86. Europaparlamentet noterar även att två länder, närmare bestämt Kazakstan och Kirgizistan, har anslutit sig till den nya eurasiska ekonomiska union som Ryssland tagit initiativet till.

87. Europaparlamentet efterlyser ett nära EU-samarbete med FN:s fonder och organ och med Världsbanken.

88. Europaparlamentet noterar det fortsatta sektoriella budgetstödet till Kirgizistan och Tadzjikistan, och uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att fastställa och tillämpa robusta och objektivt kontrollerbara villkor i synnerhet för att fortsätta med varje budgetstödsprogram. Parlamentet betonar dock att detta måste åtföljas av stramare kriterier, inbegripet en stark reformagenda och effektiva åtgärder mot korruption. Parlamentet framhåller att EU:s budgetstöd inte bör användas för direkt finansiering av grundläggande offentliga tjänster (såsom grundskole- och gymnasieutbildning, grundläggande hälsovård och grundläggande infrastruktur), som är myndigheternas primära ansvar. EU:s bistånd bör snarare knytas till myndigheternas prestationer i detta avseende, och EU:s budgetstöd bör uppmuntra till utveckling av avancerade offentliga tjänster såsom forskning, innovation, universitetsutbildning, innovativ infrastruktur och så vidare.

89. Europaparlamentet välkomnar det utökade makroekonomiska biståndet och begär att det berörda instrumentet ska fungera på grundval av strikta kostnadseffektivitetskriterier och tydliga konsekvensbedömningar som är lyhörda för spridningseffekterna. Med beaktande av huvudpunkterna i rapporterna om strategiska framsteg betonar parlamentet vikten av att medlemsstaterna involveras i genomförandet av EU:s bistånd, så att man uppnår större verkan och bättre resultat.

90. Europaparlamentet välkomnar Kirgizistans begäran om tillämpning av GSP+ och hoppas att Tadzjikistan och Uzbekistan kommer att följa detta exempel.

91. Europaparlamentet anser att det är viktigt att alla centralasiatiska länder följer Världshandelsorganisationens (WTO) regler och ansluter sig till WTO.

Onsdagen den 13 april 2016

92. Europaparlamentet erkänner, i linje med OECD:s rön, den särskilda vikten av program för sammankoppling av företag med inriktning på utländska direktinvesteringar i små och medelstora företag som ett verktyg för diversifiering och maximering av investeringarnas spridningseffekt. Detta verktyg gör det möjligt för de centralasiatiska länderna att föra utländska direktinvesteringar närmare sina inhemska ekonomier, så att konkurrenskraften stärks samtidigt som man får tillträde till internationella marknader och tillgång till kompetens på områdena finans, teknik och ledarskap. I detta avseende uppmanas regeringarna i de centralasiatiska staterna att inleda sådana program och i högre grad involvera berörda parter i redan befintliga program för sammankoppling av företag. För att se till att den lokala produktionen uppfyller internationell kvalitetsstandard måste det vidtas kompletterande åtgärder, såsom tillhandahållande av utbildningsprogram som hjälper små och medelstora företag att uppgradera personalens kompetens eller stöd till små och medelstora företag i deras arbete med att nå upp till internationellt erkänd kvalitetsstandard.

93. Europaparlamentet betonar att det för en hållbar ekonomisk utveckling i regionen är avgörande att fördjupa den regionala integrationen, öka handeln mellan regionerna, fokusera på transportnätverk och logistikjänster och att förbättra näringslivsklimatet samt lagstiftningen och regelverket, särskilt för små och medelstora företag.

94. Europaparlamentet påminner om de många fallen av smittsam tuberkulos i den centralasiatiska regionen. Parlamentet understryker hur viktigt det är med kontinuitet i genomförandet av behandlingen av tuberkulos i de tillväxtekonomier som inte längre får något bilateralt EU-bistånd, med tanke på att det uppkommit läkemedelsresistens i några tuberkulosstammar.

Energi, miljö, vatten och transporter

95. Europaparlamentet betonar behovet av en utökad dialog om infrastrukturutveckling, inbegripet energi- och transportnätverk samt internetförbindelser med hög kapacitet.

96. Europaparlamentet erkänner att energisamarbete är en nyckelfråga i förbindelserna mellan EU och Centralasien. Parlamentet betraktar regionen som en ytterligare potentiell källa till energitrygghet för EU, i synnerhet när det gäller potentialen till ökat samarbete med Kazakstan och Turkmenistan. Parlamentet påminner om vikten för EU att ha en säker och stabil energiförsörjning till överkomligt pris i linje med energiunionen, inte minst mot bakgrund av den betydelse detta har för unionens allmänna säkerhet. Parlamentet betonar att energiförsörjning och energidiversifiering följaktligen måste bli ett centralt inslag i EU-strategin för Centralasien, och uppmanar EU att öka arbetet med att integrera energimarknaden, vilket är av intresse för alla parter då det kommer att bidra till energidiversifieringen. Parlamentet efterlyser i detta sammanhang ökade insatser för att förverkliga målet att förlänga den södra korridoren till Centralasien och den transkaspiska ledningen. Parlamentet betonar emellertid att avtalen och dialogerna på energiområdet måste kopplas till starka människorättsförbehåll.

97. Europaparlamentet noterar EU:s stöd till energiprojekt som kan leda till en förlängning av den södra gaskorridoren, bland annat genom den transkaspiska respektive eventuellt den iranska korridoren. Parlamentet uppmanar dock EU att utföra fullständiga genomförbarhetsstudier för sådana projekt, inklusive bedömningar av de miljömässiga och sociala konsekvenserna.

98. Europaparlamentet stöder EU:s främjande av förnybar energi, energieffektivitet och integrering av energimarknaderna i Centralasien med grannländernas, liksom EU:s.

99. Europaparlamentet upprepar sin uppfattning att återinvestering av inkomster från naturresurser är avgörande för socioekonomisk utveckling.

100. Europaparlamentet uppmuntrar till bättre samordning och förnyade ansträngningar inom den viktiga regionala plattformen för vatten och miljö, som leds av Italien och Rumänien.

101. Europaparlamentet förespråkar en utökad proaktiv roll för EU i fråga om miljömässigt hållbar utveckling. Parlamentet betonar i detta sammanhang betydelsen av de principer om miljömässig hållbarhet under loppet av utvinning eller bearbetning av naturresurser i regionen som framförs i utvinningsindustrins initiativ för ökad öppenhet (EITI). Parlamentet noterar att det i regionen enbart är Kazakstan och Kirgizistan som följer EITI, medan Tadzjikistans ställning som kandidatland upphävdes tillfälligt 2015.

Onsdagen den 13 april 2016

102. Europaparlamentet konstaterar med oro att många alarmerande miljöproblem som ärvts från den sovjetiska tiden kvarstår, utöver de tilltagande effekterna av klimatförändringarna. Exempel på sådana problem är oövervakad och pågående radioaktiv kontamination sedan föregående årtionden och det brådskande behovet av åtgärder för sanering av platser för kärnvapenprov, industriverksamhet och gruvarbete, ohållbart utnyttjande av naturresurser, mark- och ekosystemförstörelse, luftföroreningar, ökenspridning och, framför allt, en fortsatt katastrofal vattenförvaltning. Kommissionen uppmanas i detta avseende kraftfullt att intensifiera det tekniska biståndet, bistå med resursmobilisering och tillhandahålla europeisk kunskap och bästa praxis om hur man ska hantera dessa problem.

103. Europaparlamentet uppmanar EU att fortsätta att tillhandahålla finansiellt och tekniskt bistånd för hanteringen av de hälsofrågor, humanitära frågor, miljöfrågor, ekonomiska frågor samt medvetanderelaterade frågor som har anknytning till konsekvenserna av Sovjetunionens kärnvapenprov vid kärnvapenprovsanläggningen Semipalatinsk i nordöstra Kazakstan, i närheten av staden Semej (som tidigare gick under namnet Semipalatinsk).

104. Europaparlamentet välkomnar och uppmanar till ytterligare insatser för anpassning till och motståndskraft mot klimatförändringar, och uppmanar de centralasiatiska länderna att bidra konstruktivt till en framgångsrik klimatkonferens i Paris 2015.

105. Europaparlamentet uppmanar EU att ytterligare intensifiera sina program för katastrofriskreducering och uppbyggnad av motståndskraft i Centralasien, som är en region som är särskilt utsatt för naturkatastrofer med allvarliga hot i samband med miljökatastrofer och klimatförändringar.

106. Europaparlamentet uttrycker sin djupa oro över massdöden bland flockar av saigaantiloper i Kazakstan i maj 2015. Parlamentet uppmanar EU att bidra med forsknings- och miljöåtgärder för att förebygga risken för liknande fall i framtiden.

107. Europaparlamentet uppmanar EU att främja sina insatser för att utveckla samarbetet mellan de centralasiatiska länderna kring vattenförvaltning.

108. Europaparlamentet uppmanar EU att prioritera och utveckla sin "vattendiplomati" ytterligare, i syfte att underlätta en förbättrad gränsöverskridande vattenförvaltning och medla i tvister, inbegripet främjandet av en öppen och lämplig ram, i synnerhet i fallet med Rogun-dammen. I detta sammanhang uppmanas EU kraftfullt att stimulera till och påskynda ytterligare anslutning till internationella konventioner och rättsliga principer beträffande delade vattenresurser.

109. Europaparlamentet uppmanar länderna i regionen att underteckna och ratificera FN:s Esbokonvention och Århuskonvention om vattenkonflikter, om de inte redan har gjort det, och att involvera det civila samhället i genomförandet av konventionerna.

110. Europaparlamentet efterlyser förnyade insatser för att hantera och ta itu med de dramatiska konsekvenserna av den miljökatastrof som Aralsjöns uttorkning innebär. Kommissionen uppmanas kraftfullt att öka sitt stöd till den internationella fonden för Aralsjön, och utrikestjänsten uppmanas att ta med denna fråga som en prioritet i sina regelbundna kontakter med Uzbekistan.

111. Europaparlamentet påpekar att anläggandet av en strategisk, modern och driftskompatibel väg- och järnvägsinfrastruktur utmed Sidenvägen är av centralt intresse för Kina, EU och Ryssland. Om man framgångsrikt integrerar regionen genom en modern och tillförlitlig infrastruktur skulle man skapa goda möjligheter inte bara för större regional ekonomisk integration, utan även för främjande av rörlighet för personer och ett mångkulturellt utbyte. Detta skulle i sin tur skapa bättre förutsättningar för att främja rättsstaten och demokratin.

112. Europaparlamentet uppmanar EU att vara redo att dela med sig av sina erfarenheter och av sin kunskap för att främja antagandet och tillämpningen av säkerhets- och miljönormer för alla transportslag och för att främja förbindelser längs transportkorridoren mellan Europa, Kaukasus och Centralasien. Parlamentet stöder i synnerhet EU:s fortsatta insatser för att utveckla trygga och säkra luft- och vattentransporter i Centralasien.

Onsdagen den 13 april 2016

113. Europaparlamentet uppmuntrar till ytterligare samordning från EU:s sida med Kinas transportpolitik i regionen.

Regionalt samarbete, säkerhetsutmaningar och gränsförvaltning

114. Europaparlamentet uppmuntrar EU att utöka sin dialog om Centralasien med relevanta regionala och internationella organisationer samt med de centralasiatiska ländernas grannar och andra stater som är aktiva i regionen.

115. Europaparlamentet uppmuntrar EU att förbättra förbindelsemöjligheterna genom att tillsammans med länderna i Centralasien fastställa områden för utökad samarbete, särskilt avseende transport och energi. Parlamentet betonar att man bör prioritera integrationen av länderna i Centralasien inbördes och med internationella marknader och korridorer.

116. Europaparlamentet anser att EU, i samarbete med medlemsstaterna, bör fortsätta att främja en specifik politik för regional integration och förtroendeskapande, samtidigt som man även belönar positiva steg som tas av enskilda centralasiatiska länder eller av grupper av länder genom ökat samarbete. EU:s åtgärder bör vara anpassade efter varje enskilt lands behov och specifika särdrag. Parlamentet betonar behovet att fördjupa den politiska dialogen och främja förtroendeskapande åtgärder mellan de olika länderna i regionen.

117. Europaparlamentet betraktar fördjupandet av den regionala ekonomiska integrationen som en viktig faktor för regional stabilitet och fredsuppbyggnad.

118. Europaparlamentet betonar betydelsen av samarbete med OSSE och FN inom alla politiska områden.

119. Europaparlamentet uppmanar EU att även involvera Mongoliet på ad hoc-basis i vissa aspekter av EU-strategin för Centralasien.

120. Europaparlamentet erkänner att de främsta hot och utmaningar som identifierats i strategin för Centralasien förblir relevanta.

121. Europaparlamentet anser att EU bör uppmuntra till regionalt samarbete, i synnerhet beträffande gemensamma frågor och utmaningar, och att det gemensamma intresset bör ges företräde framför olikheterna mellan de berörda länderna.

122. Europaparlamentet konstaterar att olösta etniska frågor, bristen på utsikter till ordnade maktöverlämnanden och icke-inkluderande samhällsstyrning i länderna i Centralasien är källor till potentiell instabilitet och extremism, och att ett framgångsrikt förverkligande av EU:s centrala intressen, med utgångspunkt i strategin för Centralasien, allvarligt äventyras som en konsekvens av detta.

123. Europaparlamentet stöder EU:s långsiktiga mål att omvandla den begynnande högnivådialogen om säkerhet mellan EU och Centralasien till ett verkligt forum för samarbete för att hantera gemensamma säkerhetsutmaningar i regionen och utanför dess gränser, såsom spridningseffekterna av kriget i Afghanistan, inbegripet hotet från Islamiska staten, narkotikahandel, människohandel, våldsbejakande extremism och terrorism samt kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker (CBRN-risker). Parlamentet framhåller betydelsen och den positiva inverkan av regionala samarbetsprogram, bland annat sådana som stärker det gränsöverskridande samarbetet och gränssäkerheten, såsom gränsförvaltningsprogrammet för Centralasien och narkotikahandlingsplanen för Centralasien (Cadap). Parlamentet anser att en inriktning på människors säkerhet snarare än statens säkerhet i strikt bemärkelse måste införlivas i dialogen. Parlamentet upprepar EU:s beslutsamhet i fråga om att ytterligare utveckla både regionala och bilaterala säkerhetsdialoger med länderna i Centralasien i syfte att säkerställa ett mer omfattande engagemang från Afghanistans sida i samarbetet med de berörda regionala parterna, med särskilt avseende på FN:s regionala centrum för förebyggande diplomati för Centralasien (UNRCCA).

124. Europaparlamentet noterar antagandet av Cadap för 2014–2020. Parlamentet är dock ytterst oroat över den rekordstora opiumodlingen och över den tillhörande smugglingen från Afghanistan genom Centralasien. Parlamentet begär att utrikestjänsten/kommissionen ska ta itu med frågan om såväl den organiserade brottslighetens som samhällselitens inblandning i smuggling och de negativa folkhälsoeffekterna i regionen.

Onsdagen den 13 april 2016

125. Europaparlamentet rekommenderar på nytt att gränsförvaltningsprogrammet för Centralasien och Cadap inlemmas i instrumentet som bidrar till stabilitet och fred snarare än i finansieringsinstrument för utvecklingsamarbete.

126. Europaparlamentet uppmanar EU att fortsätta med de regionala stödprogram som syftar till att förebygga konflikter och bygga upp fred, inbegripet främjande av försoning mellan olika samhällsgrupper och olika etniciteter samt utstakning av gränser i Centralasien, med finansiering från instrumentet som bidrar till stabilitet och fred.

127. Europaparlamentet välkomnar projektet "Cross-border Cooperation for Sustainable Peace and Development" (gränsöverskridande samarbete för hållbar fred och utveckling), som bekostas av Schweiz och FN:s utvecklingsprogram i syfte att åstadkomma en miljö som är mer gynnsam för hållbar fred och utveckling i gränsområdena mellan Kirgizistan och Tadzjikistan.

128. Europaparlamentet framhåller den roll som spelas av UNRCCA, som har varit baserat i Asjchabad sedan 2007, och av OSSE för att förebygga konflikter i regionen.

129. Europaparlamentet uppmanar EU att stödja initiativen från UNRCCA och att under dess tillsyn uppmärksamma vattenfrågan och få till stånd en dialog mellan de fem länderna om hantering av gränsöverskridande miljöföreningar.

130. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att uppmärksamma de negativa följder som problem med tillgången till vattenresurser kan få för stabiliteten och säkerheten i Centralasien och att noggrant övervaka händelseutvecklingen.

131. Europaparlamentet konstaterar med oro att årsrapporten om människohandel för 2015 ⁽¹⁾ har satt Turkmenistan och Uzbekistan på "bevakningslistan", vilket betyder att antalet offer för människohandel ökar. Parlamentet uppmanar EU:s samordnare för kampen mot människohandel att hjälpa Turkmenistan och Uzbekistan att bekämpa människohandel, som utgör en skyrm för den mänskliga värdigheten och ofta omfattar psykisk terror och fysiskt våld och därför måste utrotas. Medlemsstaterna uppmanas att lyfta fram denna viktiga fråga i sina kontakter med dessa länder.

132. Europaparlamentet framhåller vikten av samarbete mellan EU och länderna i Centralasien för att förebygga och bekämpa terrorism. Parlamentet är djupt oroat över att extremistorganisationen Islamiska staten (IS) håller på med att locka ett växande antal centralasiatiska medborgare till Mellanöstern för att strida eller på annat sätt stödja IS, al Nusra-fronten och andra terrorist- och extremistorganisationer, delvis till följd av politisk marginalisering och dystra ekonomiska utsikter. Parlamentet inser att det skulle innebära ett hot mot säkerheten och stabiliteten i hela Centralasien, Afghanistan, Iran, Ryssland, Kina och Indien om en betydande andel av de radikaliserade centralasiatiska medborgarna skulle återvända till sina hemländer.

133. Europaparlamentet uppmanar EU att tillsammans med de centralasiatiska regeringarna ta itu med de gemensamma utmaningar som IS rekrytering av stridande och anhängare innebär genom att rikta in sig på politiska och administrativa tillkortakommanden. Det handlar bland annat om att främja religionsfrihet samtidigt som man skyddar sekulära författningar och ser över diskriminerande lagar och politik, genomföra uppsökande program för både män och kvinnor, rikta in sig på sysselsättning för missgynnade ungdomar, prioritera reformer av polisväsendet samt säkerställa bättre samordning av säkerhetstjänster, liksom att dra lärdom av erfarenheter från Europa och Asien när det gäller att återanpassa och återintegrera radikaliserade islamister.

134. Europaparlamentet anser att internationellt samarbete, också med Ryssland och Kina, är av avgörande betydelse för att ta itu med det växande hotet från islamistisk radikalisering i Centralasien. Parlamentet uppmanar alla internationella parter som har inflytande i regionen att uppmanra de centralasiatiska staterna att göra en gemensam insats för att samordna samarbetet mellan sina säkerhetstjänster bättre, också i fråga om att dela med sig av underrättelser. Parlamentet betonar att sådant samarbete ska vara förenligt med deras internationella åtaganden avseende mänskliga rättigheter.

⁽¹⁾ Sammanställt av USA:s utrikesdepartement.

Onsdagen den 13 april 2016

135. Europaparlamentet uttrycker sin djupa oro över det försämrade säkerhetsläget i norra Afghanistan och riskerna för återverkningar på regionens militära och politiska stabilitet. Parlamentet välkomnar den förbättrade samstämmigheten mellan EU:s strategier för Afghanistan respektive Centralasien. Parlamentet framhåller dock behovet att närmare koppla samman EU:s strategi för Centralasien med Afghanistan och att anpassa den befintliga politiken till strategin för Afghanistan efter 2014. Parlamentet uppmuntrar Afghanistan att delta i program för stabilitet och säkerhet i regionen och regeringarna i de centralasiatiska staterna att åta sig en mer proaktiv roll och engagera sig i ett mer omfattande samarbete till förmån för stabilitet i Afghanistan. Parlamentet betonar behovet att regionalt samordna strategierna för människors säkerhet, terrorismbekämpning, invandring och mot narkotikahandel.

136. Europaparlamentet uppmanar rådet, kommissionen och utrikestjänsten att i sina förbindelser med de centralasiatiska staterna prioritera reformen av säkerhetssektorn, inbegripet bättre finansiering och utbildning, religionsfrihet inom ramen för de sekulära författningarna, förebyggande aspekter av att motverka terrorism samt insatser för att återanpassa tidigare jihadister, som delar av en övergripande strategi för att hantera den utmaning som islamistisk extremism utgör. Parlamentet beklagar att EU inte har lyckats få med reformen av säkerhetssektorn i länderna i Centralasien i sin strategi, trots det akuta behovet av denna reform. Parlamentet välkomnar i detta sammanhang de framsteg som har gjorts i Kazakstan som utgångspunkt för regional reform. Parlamentet uppmanar EU att utarbeta särskilda program för reform av säkerhetssektorn i Kirgizistan och eventuellt Tadzjikistan, med inriktning på normer avseende rättsstaten och mänskliga rättigheter inom straffrätten samt civilt polisarbete.

137. Europaparlamentet erkänner de fem centralasiatiska ländernas fortsatta genomförande av den kärnvapenfria zonen i Centralasien.

138. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att visa mer enhetlighet i tolkningen och genomförandet samt den strikta respekten för de åtta kriterierna i EU:s gemensamma ståndpunkt från 2008 om vapenexportkontroll. I detta avseende är parlamentet oroat över vissa europeiska företags kringgående av denna gemensamma ståndpunkt till följd av vissa medlemsstaters bilaterala avtal.

139. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att stoppa exporten av användningsklara inkräktande övervakningssystem till länder i regionen om det finns tillräckliga skäl att tro att dessa system kommer att användas mot journalister, politiker eller människorättsförsvare. Parlamentet uppmanar kommissionen att se över det europeiska exportkontrollsystemet för att förhindra att sådana inkräktande system hamnar i fel händer.

Landsspecifika frågor

140. Europaparlamentet understryker att de följande landsspecifika punkterna bara behandlar prioriterade frågor och därför inte är heltäckande.

Kazakstan

141. Europaparlamentet betonar att fördjupade politiska och ekonomiska förbindelser bör grunda sig på gemensamma värderingar. Parlamentet noterar att Kazakstan är den första centralasiatiska partner med vilken EU har förhandlat fram och undertecknat ett utvidgat partnerskaps- och samarbetsavtal. Parlamentet förväntar sig, i samband med slutförandet av avtalet, ett aktivt och konkret engagemang från Kazakstans sida för politiska och demokratiska reformer, utgående från landets internationella skyldigheter och åtaganden. Parlamentet erkänner "100-stegsprogrammet" som ett försök att ta itu med brådskande reformer i landet.

142. Europaparlamentet betonar i detta avseende sina rekommendationer avseende förhandlingarna om det utvidgade partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan EU och Kazakstan av den 22 november 2012, som är avgörande för att parlamentet ska godkänna ingåendet av det nya utvidgade partnerskaps- och samarbetsavtalet och för framtida samarbete mellan EU och Kazakstan.

Onsdagen den 13 april 2016

143. Europaparlamentet är djupt oroat över den allt sämre situationen för mediefriheten, yttrandefriheten samt förenings- och mötesfriheten. Parlamentet upprepar och betonar att konkreta och påtagliga framsteg i fråga om politiska reformer har kopplats till framsteg i förhandlingarna om det nya utvidgade partnerskaps- och samarbetsavtalet. Parlamentet uppmanar Kazakstan att göra sitt yttersta för att se till att landets lagstiftning överensstämmer med Europarådets normer och att landet garanterar ett fullständigt genomförande av de grundläggande friheterna utan egna inskränkningar. Parlamentet uppmanar de kazakstanska myndigheterna att vidta konkreta och verkningfulla åtgärder för att genomföra rekommendationerna från FN:s särskilda rapportör om mötes- och föreningsfrihet i resultatrapporten från hans uppdrag till Kazakstan i januari 2015. Parlamentet uppmanar Kazakstan att i detta avseende se över och ändra sin nya strafflag med avseende på straffbeläggandet av förtal, eftersom detta urholkar de grundläggande friheterna. Parlamentet uttrycker sin djupa oro över lagen om ideella organisationer, eftersom den undergräver oberoendet för och rentav hotar själva förekomsten av icke-statliga organisationer i Kazakstan, och kräver att den ska ses över.

144. Europaparlamentet påminner Kazakstan om dess åtaganden inom ramen för OSSE. Landet uppmanas kraftfullt att – i egenskap av medlem av FN:s råd för mänskliga rättigheter 2013–2015, värd för den internationella utställningen 2017 och kandidat till en icke-permanent plats i FN:s säkerhetsråd 2017–2018 – komplettera sina utrikespolitiska ambitioner med betydande politiska reformer på hemmaplan.

145. Europaparlamentet understryker att Kazakstan enligt de preliminära slutsatserna från OSSE/ODIHR:s internationella observatörsuppdrag i valet den 20 mars 2016 fortfarande inte på långa vägar uppfyller sina åtaganden inom ramen för OSSE för demokratiska val, även om vissa framsteg kunde konstateras. Parlamentet uppmanar de kazakstanska myndigheterna att vidta nödvändiga åtgärder för att genomföra samtliga rekommendationer från OSSE/ODIHR i sin helhet.

146. Europaparlamentet kräver att alla politiska fångar ska släppas, inbegripet ledaren för oppositionspartiet Alga!, Vladimir Kozlov.

147. Europaparlamentet erkänner den positiva roll som Kazakstan spelade genom sitt värdskap för och främjande av förhandlingarna 2013 mellan EU, USA, Kina och Ryssland (E3+3-länderna) och Iran om Irans kärntekniska program, landets bidrag till initiativ för global kärnsäkerhet, bland annat genom att vara värdland för den nya internationella kärnbränslebank som ska drivas av IAEA och som ska inleda sin verksamhet under 2017, försöket att inta en medlarroll avseende krisen mellan Ryssland och Ukraina samt den förmedling som tillhandahållits för samråd med den syriska oppositionen.

148. Europaparlamentet välkomnar det faktum att Kazakstan 2015 nådde fram till det sista steget i sin anslutningsprocess till WTO.

Kirgizistan

149. Europaparlamentet beklagar tillbakagången i Kirgizistan, som är det land i regionen som EU hade störst förhoppningar på i fråga om fullföljandet av demokratiska ambitioner.

150. Europaparlamentet lovordar Kirgizistan för de framsteg som det nyligen genomförda parlamentsvalet var ett prov på. Parlamentet erkänner det fredliga genomförandet av valet och den betydligt bättre öppenheten. Parlamentet välkomnar rönen från OSSE:s valövervakningsuppdrag vid parlamentsvalet i Kirgizistan den 4 oktober 2015, i vilka det framhålls att väljarna kunde välja bland ett brett spektrum av alternativ och att valrörelsen varit konkurrenspräglad. Parlamentet uttrycker emellertid sin oro över den obligatoriska registreringen av biometriska data som ett förhandsvillkor för att få rösta, vilket ledde till betydande problem i fråga om inkludering i röstlängden. Parlamentet påpekar att fortsatta insatser behövs för att utveckla en fullt fungerande parlamentarisk demokrati, trots de första uppmuntrande tecken som Kirgizistan – ett av pilotländerna för EU:s demokratistöd – visat när det gäller demokratiska reformer och en övergång till ett verkligt flerpartisystem.

151. Europaparlamentet välkomnar det faktum att Kirgizistan har dragit tillbaka sitt förslag till restriktiv lagstiftning om "utländska agenter" och hbt-personer, och uppmanar landet att förkasta all lagstiftning med stöd av vilken hbt-personer diskrimineras och det civila samhället görs till måltavla.

Onsdagen den 13 april 2016

152. Europaparlamentet välkomnar Kirgizistans inval i FN:s råd för mänskliga rättigheter 2016–2018 och uppmanar landet att använda sitt kommande medlemskap för att på ett konstruktivt sätt ta upp frågor om de mänskliga rättigheterna.

153. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att stödja Kirgizistan när det gäller att skipa rättvisa för de personer som drabbades av de etniska motsättningarna 2010.

Tadzjikistan

154. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen Tadzjikistan att fullgöra sina internationella åtaganden avseende mänskliga rättigheter och att skydda mötesfriheten och juristkårens oberoende. Parlamentet uppmärksammar mediernas problematiska situation efter presidentens undertecknande av en ny förordning enligt vilken all information om officiella arrangemang kommer att kanaliseras genom den statliga informationsbyrån, vilket innebär att tillträdet för övriga medier begränsas. Parlamentet uppmanar Tadzjikistan att avstå från otillbörlig inblandning i icke-statliga organisationers arbete och att inte genomföra den nyligen antagna lagstiftningen om finansiering av icke-statliga organisationer.

155. Europaparlamentet uttrycker sin oro över beslutet att förbjuda Tadzjikistans parti för islamisk pånyttfödelse, ett beslut som följer en oroande trend att undertrycka legitima politiska krafter och tysta kritiska röster av hänsyn till säkerhetsskäl. Parlamentet uppmanar de tadzjikistanska myndigheterna att följa åtagandena i fredsavtalet från 1997 och vidta nödvändiga åtgärder för att garantera yttrandefrihet, mångfald och ett fritt och öppet politiskt klimat.

156. Europaparlamentet noterar slutsatserna från OSSE:s/ODIHR:s valövervakningsuppdrag vid parlamentsvalet i Tadzjikistan den 1 mars 2015 om att valet "ägede rum i ett begränsat politiskt utrymme och var bristfälligt i fråga om att tillhandahålla kandidaterna lika villkor".

157. Europaparlamentet fortsätter att uttrycka sin oro över den bristande effektiviteten vad gäller EU:s utvecklingsbistånd i landet. Parlamentet uppmanar utrikestjänsten och kommissionen att prioritera program som syftar till att förebygga tortyr vid förvarsheter samt till mediefrihet i Tadzjikistan.

158. Europaparlamentet välkomnar Tadzjikistans anslutning till WTO i mars 2013.

Turkmenistan

159. Europaparlamentet betonar att Turkmenistan är part i de flesta viktiga internationella avtal och därför är skyldigt att respektera och skydda de mänskliga rättigheterna under alla omständigheter. Parlamentet förklarar sig berett att öka EU:s stöd på området demokratiska principer och mänskliga rättigheter, särskilt genom att till fullo utnyttja EIDMR och andra instrument för att stödja reformprocessen i landet.

160. Europaparlamentet beklagar att situationen inom området rättsstaten, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter praktiskt taget inte genomgick några förändringar alls under rapporteringsperioden, trots vissa lagstiftningsmässiga insatser inom de politiska, rättsliga, sociala och utbildningsrelaterade områdena. Parlamentet anser att den nya lagstiftningen bör granskas av internationella experter mot bakgrund av internationella skyldigheter avseende de mänskliga rättigheterna.

161. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden/den höga representanten och kommissionen att arbeta med de turkmenistanska myndigheterna och kräva konkreta åtgärder för att förbättra situationen för de mänskliga rättigheterna och rättsstaten, i enlighet med artikel 21 i EU-fördraget. Parlamentet begär vidare att människorättsfrågor ska fortsätta att tas upp på alla nivåer, utöver den pågående människorättsdialogen. Parlamentet upprepar sin uppmaning till utrikestjänsten att så fort som möjligt uppgradera sambandskontoret i Asjchabad till en komplett EU-delegation i Turkmenistan, bland annat för att samverka med det civila samhället och övervaka människorättsituationen.

162. Europaparlamentet betonar betydelsen av en fortsatt dialog om mänskliga rättigheter, särskilt för att hålla uppe trycket för att få personer som anhållits av politiska skäl frisläppta och få reda på vad som hänt med dem som försvunnit i fångelser.

Onsdagen den 13 april 2016

163. Europaparlamentet inser att det skulle vara till hjälp för att frigöra hela potentialen hos de upprättade förbindelserna om partnerskaps- och samarbetsavtalet med Turkmenistan trädde i kraft.

164. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden/den höga representanten att infria den överenskommelse som ingicks med hennes föregångare avseende en övervakningsmekanism där parlamentet skulle bli vederbörligen underrättat av utrikestjänsten om genomförandet av partnerskaps- och samarbetsavtalet när detta väl har trätt i kraft.

165. Europaparlamentet gläds åt att Turkmenistan på sistone har ökat sitt engagemang tillsammans med EU inom områden av gemensamt intresse. Parlamentet noterar landets närvaro vid OSSE:s möte för genomförande av den mänskliga dimensionen 2015 och deltagandet av högt uppsatta företrädare för Turkmenistan vid det femtonde årliga gemensamma utskottssammanträdet inom ramen för interimsavtalet om handel i oktober 2015.

166. Europaparlamentet uppmanar Turkmenistan att stoppa den pågående kampanjen för att avlägsna parabolantennor och blockera tillträdet till vissa webbplatser, och att sluta hota och trakassera oberoende journalister och aktivister inom det civila samhället.

Uzbekistan

167. Europaparlamentet beklagar EU:s misslyckade strävan efter demokratisering i Uzbekistan och upprepar sina förväntningar på att EU aktivt ska sträva efter detta mål i landet. Parlamentet noterar regeringens vägran att företa signifikativa reformer och uppmanar vice ordföranden/den höga representanten att utveckla en politik för ett kritiskt, konstruktivt, villkorat och sammanhållet europeiskt engagemang i Uzbekistan.

168. Europaparlamentet beklagar djupt de systematiska och rutinmässiga kränkningarna av de grundläggande fri- och rättigheterna trots antagandet av förbättrade lagar inom området och ratificeringen av internationella instrument avseende de mänskliga rättigheterna. De uzbekistanska myndigheterna uppmanas kraftfullt att vidta meningsfulla åtgärder för att ta itu med problemen och verkningfullt genomföra samtliga rekommendationer från FN:s särskilda rapportör om tortyr, kommittén mot tortyr och kommittén för de mänskliga rättigheterna.

169. Europaparlamentet insisterar på att de uzbekistanska myndigheterna måste släppa alla som fängslats som en vedergällning för sitt fredliga utövande av yttrande-, förenings- och mötesfriheten, och framhåller behovet att förebygga och utreda fall av tortyr i fängelserna. Parlamentet uttrycker sin oro över de godtyckliga förlängningarna av fängelsestraffen. Parlamentet uppmanar de uzbekistanska myndigheterna att tillåta oberoende icke-statliga organisationer att arbeta obehindrat.

170. Europaparlamentet gläds åt att landet har gjort vissa framsteg i fråga om att få stopp på barnarbete och i synnerhet regeringens förbud i denna riktning. Parlamentet erinrar om betydelsen av att övervaka genomförandet av förbudet oberoende och objektivt. Parlamentet upprepar att användningen av tvångsarbetskraft under den årliga bomullsskörden måste upphöra, och uppmanar ytterligare åtaganden från regeringens sida att fortsätta med konkreta insatser, exempelvis i form av en handlingsplan för att utrota tvångsarbete i enlighet med ILO:s och Världsbankens rekommendationer.

171. Europaparlamentet påminner om att parlamentet beslutat att inte överväga ett godkännande av det protokoll till partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan EU och Uzbekistan som utvidgar avtalets bestämmelser till att omfatta bilateral handel med textilprodukter, förrän det bekräftats att det genomförts konkreta reformer som gett påtagliga resultat på ett sådant sätt att även praxis med tvångsarbete för barn och annat tvångsarbete i praktiken är på väg att avskaffas i Uzbekistan.

172. Europaparlamentet anser i detta avseende att en del av EU:s tidigare utvecklingsbistånd till Uzbekistan, inbegripet till parlamentets kapacitetsuppbyggnad, var missriktat och i stället borde riktas om till mer meningsfulla områden såsom landsbygdsutveckling eller miljö- och vattenförvaltning.

Onsdagen den 13 april 2016

173. Europaparlamentet uttrycker sin djupa oro över aktiviteten inom Uzbekistans islamiska rörelse, som i augusti 2015 svor trohet till Islamiska staten och har rekryterat tusentals jihadister i Centralasien.

o

o o

174. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, utrikestjänsten och EU:s särskilda representant för Centralasien samt regeringarna och parlamenten i Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan.
